

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.X.10.308/2019/5.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
. Stark Marianna bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:
. Nádas György ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:
. Sipka Péter ügyvéd (Dr. Sipka Ügyvédi Iroda)

A per tárgya: azonnali hatályú felmondás jogellenessége és annak jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.339/2019/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.157/2018/20.

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.339/2019/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - 15 nap alatt - 38.779 (harmincnolcezer-hétszázhetvenkilenc) forint és 10.470 (tízezer-négyszázhetven) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 85.940 (nyolcvanötezer-kilencszáznegyven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2017. március 24-étől állt az alperes alkalmazásában, forgácsoló munkakörben. Két műszakos munkarendben foglalkoztatták, közvetlen munkatársai V... T... és J... J... voltak. Munkatársa volt még B... L... és idősebb S... L..., valamint a szintén forgácsolóként alkalmazott C... I..., aki a váltótársa volt.
- [2] A felperes munkavégzése során előfordult, hogy káromkodott, trágár kifejezéseket használt, nem működött együtt kollégáival, ezt munkatársai közül többen sérelmezték 2017. év végétől.
- [3] 2018. május 8-én műszakkezdéskor a felperes az előző műszakban ugyanezen a gépen dolgozó C... I... által elvégzett feladattal nem volt megelégedve, mivel 1 mm-es saroktörés helyett az a munkadarabon 0,8 mm-es lett. Ekkor a felperes C... I...t, a váltótársát hangosan szidalmazta.
- [4] Az alperes 2018. május 9. napján meghozott és a felperessel 2018. május 10-én közölt azonnali hatályú felmondásával szüntette meg munkaviszonyát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással. Az azonnali hatályú felmondás indokolása szerint a felperes a munkájának ellátása során az együttműködési kötelezettségét folyamatosan megszegte, mind az alperessel, mind a kollégáival együttműködésre képtelen, velük összeférhetetlen. A felperes rendszeresen udvariatlan, tiszteletlen magatartást tanúsított, alkalmanként agresszív fellépést gyakorolt, amely a kollégáiban félelmet ébreszthetett.

A felperes kereseti kérelme és az alperes ellenkérelme

- [5] A felperes keresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapítását és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte. Hivatkozott arra, hogy az intézkedés nem világos, nem derül ki abból, hogy miért került sor jogviszonya megszüntetésére. A munkáltató intézkedése azért sem felel meg a világosság követelményének, mert egyrészt hivatkozik az Mt. 66. §-ában foglalt felmondási okra, valamint az Mt. 78. §-ában rögzítettekre, ezért a felmondás indokolása belső ellentmondásokat tartalmaz.
- [6] A felperes utalt arra, hogy az indok nem valós és nem okszerű. Abból az sem derül ki, hogy a munkáltató betartotta-e a szubjektív határidőt az intézkedés meghozatalakor.
- [7] A felperes az eljárás során előadta, hogy V... T...sal és J... J...fel a közvetlen munkatársaival soha nem volt konfliktusa, a munkáltatói jogkört gyakoroló ifjabb S... L... neki nem jelzett semmit, magatartását nem kifogásolta. Azt elismerte, hogy C... I... munkáját több alkalommal kifogásolta, mondhatott róla olyat, hogy a „hülye faszt” vagy „a takony gyerek”.
- [8] A felperes keresetében az Mt. 82. § (2) bekezdésére figyelemmel 755.55 forint megfizetését kérte azzal, hogy az igényelt összegnél az elmaradt jövedelemből már levonásba helyezte a máshonnan megtérült jövedelmet.
- [9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.157/2018/20. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy a 2018. május 9-én meghozott, a felperes munkaviszonyát megszüntető azonnali hatályú felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként fizessen meg a felperesnek elmaradt jövedelem címén járó kártérítésként 757.585 forintot, valamint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen kereseti illetéket az állam javára.
- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletében az Mt. 64. § (1) bekezdés c) pontjában és (2) bekezdésében foglaltakra, valamint hivatkozott a BH2012.102. számú eseti döntésre.
- [12] Az Mt. 78. § (2) bekezdésével összefüggésben kifejtette, hogy adott esetben a szubjektív határidő el sem kezdődött tekintettel arra, hogy a munkáltató intézkedése folyamatos kötelezettségszegést nevesít.
- [13] Az Mt. 78. § (1) bekezdésében rögzítettekre figyelemmel a bíróság rögzítette, hogy abban a kérdésben kellett állást foglalnia, miszerint a kötelezettségét akár szándékosan, akár súlyosan gondatlanul a felperes megszegte-e, és azok olyan lényegesek voltak-e, amelyek jogszerűen megalapozták a munkáltató intézkedését.
- [14] Az elsőfokú bíróság felhívta az Mt. 52. § (1) bekezdés e) pontját, amely szerint a munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni.
- [15] A munkaviszony bizalmi jellegéből szükségképpen az következik, hogy az általános zsinórmértékhez képest az egyes munkakörök eltérő magatartási szabályokat, eltérő kötelezettségeket tételeznek fel. A munkaviszony olyan jellegű jogviszony, amelyet a munkavállaló és a munkáltató a dolgozó személyes tulajdonságaira, szakképzettségére, gyakorlatára és rátermettségére figyelemmel létesít, illetve tart fenn. A munkavállaló köteles a munkát az elvárható szakértelemmel és gondossággal végezni.
- [16] A bíróság a tanúvallomások alapján megállapíthatónak találta, hogy a felperes valóban folyamatosan tanúsított olyan tiszteletlen magatartást, amellyel az együttműködési kötelezettségének nem tett maradéktalanul eleget, azonban a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehetett olyan jellegű mulasztást megállapítani, amely jelentős és szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartás lett volna a felperes részéről.
- [17] A következetes ítélkezési gyakorlat alapján a munkavállaló magatartására visszavezethető, a munkahelyi légkört kedvezőtlenül befolyásoló kommunikáció hiánya, illetve a munkatársaival való sorozatos együttműködési kötelezettséget sértő munkavállaló magatartása megalapozhatja a munkáltató felmondását, azonban lényeges és súlyos kötelezettségszegés hiányában szankciós jellegű jogviszony megszüntetés jogszerű indoka nem lehet (Kúria Mfv.II.10.286/2016/6.).
- [18] Az elsőfokú bíróság szerint a hónapok óta, a vezetés által állítólag ismert problémával összefüggésben a felperes semmiféle figyelmeztetést, konkrét utasítást nem kapott. Az alperes nem tudta azt igazolni, hogy a felperest kötelezte volna arra, miszerint a viselkedésén változtasson, felhívta volna a figyelmét rá, hogy a magatartása nem megfelelő, tiszteletlen és udvariatlan mind a munkáltatóval, mind a kollégákkal szemben. A munkáltatói jogkört nem gyakorló idősebb S... L... azon kijelentése, miszerint többször szólt a felperesnek, hogy a káromkodást fejezze be, megfelelő munkáltatói intézkedésként nem értékelhető. Arra pedig az alperes törvényes képviselője sem hivatkozott, hogy 2008. márciusában, a felperessel történt beszélgetés alkalmával, bármiféle elvárást fogalmazott volna meg a magatartási, együttműködési problémákkal kapcsolatban.
- [19] Az alperes kötelezettsége ellenére a perben nem bizonyította, hogy a felperes a munkáltatóval nem működött volna együtt, alkalmanként agresszív fellépést tanúsított volna, és ez a kollégáiban félelmet „ébreszthetett”. Az azonnali hatályú felmondás ezen indokolását a meghallgatott tanúk a vallomásaikban nem igazolták.
- [20] A felperes alappal bízhatott abban, hogy a munkafeladatait megfelelően látja el, az együttműködési kötelezettségét kielégítően teljesíti.

- [21] Az elsőfokú bíróság a továbbiakban utalt az Mt. 82. § (1), (2) bekezdésére, valamint az Mt. 167. § (2) bekezdésében foglaltakra. Következtetése szerint a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, mivel az állami foglalkoztatási szervnél rendszeresen eljár és több munkaviszonyt is létesített.
- [22] Az alperes a felperes keresetét összecszerűségében nem vitatta, ezért a bíróság az alperest a felperes által megjelölt kár megtérítésére kötelezte.
- [23] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljár Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.339/2019/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyta helyben, hogy az elmaradt jövedelem címén járó kártérítés összege helyesen 859.381 forint. Rögzítette, hogy a felek fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik. Kötelezte az alperest fellebbezési illeték fizetésére. A felperes által meg nem fizetett csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.
- [24] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az Mt. 52. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra, valamint az Mt. 64. § (2) bekezdésére.
- [25] A törvényszék szerint a világosságnak való megfelelés szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a felmondás részletező indokolást tartalmaz-e, hanem annak, hogy az okként közlőből egyértelműen megállapítható legyen, miért nincs a munkáltatónál a továbbiakban szükség a munkavállaló munkájára (MK 95. II. pont).
- [26] Az alperes a felmondásban alapvető normák betartásának hiányát rőta a felperes terhére. Ezek olyan tartalmú megjelölések, melyek a perben bizonyíthatóak. Az összefoglalóan így megjelölt indokot a munkáltató további tényekkel bizonyíthatja (BH2003.211.; BH2008.340.).
- [27] A tanúvallomások alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes viselkedése nem felelt meg a munkahelyen elvárható magatartás tanúsításának, ezzel együttműködési kötelezettségét megsértette.
- [28] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint az alperes azt nem bizonyította, hogy a felperest a kifogásolható huzamosabb ideje fennálló viselkedése miatt akár szóban, akár írásban figyelmeztette volna az esetleges jogkövetkezményekre történő felhívással.
- [29] Az alperes felmondását követően a munkáltató által megfogalmazott és a munkavállalók által aláírt jegyzőkönyv a felmondásban foglaltak bizonyítására nem alkalmas. Hasonló tényállás mellett foglalt állást a Kúria Mfv.I.10.457/2015/4. számú ítéletében, amely szerint amennyiben a jegyzőkönyv nem a cselekmények megtörténtekor keletkezett, úgy annak nincs bizonyító ereje.
- [30] A felperes a munkahelyen tanúsított magatartásával az együttműködési kötelezettségét maradéktalanul nem teljesítette. Az alperesnek azonban nem kizárólag azt kellett a perben bizonyítania, hogy az azonnali hatályú felmondásban meghatározott okok valósak voltak, hanem azt is, hogy azok szándékos vagy súlyos gondatlan kötelezettségszegést is megvalósítottak-e.
- [31] A felperes nem megfelelő viselkedése, megnyilvánulásai kisebb mértékű kötelezettségszegést valósítanak meg, melyek az azonnali hatályú felmondás jogszerű indokául nem szolgálhattak. Az alperes nem bizonyította, hogy a felperes alkalmankénti, nem megfelelő magatartása akár a saját, akár más munkavállaló személyiségére negatív hatást gyakorolt, illetve a felperes viselkedése olyan módon kirívóan közösségellenes volt, amely a vele való munkavégzést lehetetlenné tette.
- [32] A meghallgatott tanúk vallomása alapján az nem volt megállapítható, hogy a felperes olyan szándékos vagy súlyosan gondatlan kötelezettségszegést valósított meg, amely az alperes intézkedését jogszerűen megalapozta.
- [33] A felperes keresetét a fellebbezési eljárásban további 103.786 forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés összegével felemelte, amely megengedett keresetváltoztatás volt. Az alperes a felperes felemelt keresetének összecszerűségét nem vitatta, ezért a másodfokú bíróság annak megfizetésére is kötelezte a munkáltatót.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [34] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.
- [35] Hivatkozása szerint a bíróságok tévesen jutottak arra a következtetésre, hogy a munkáltató magatartása nem alapozta meg az azonnali hatályú felmondást (Mt. 78.§ (1) bekezdés a) pontja).
- [36] Álláspontja szerint sérült az Mt. 6. § (2) bekezdése is. A kölcsönös együttműködési kötelezettség minden szerződéses kapcsolat meghatározó általános magatartási követelménye. Az együttműködés tartalma végeredményben olyan magatartást feltételez, amely által az egyik fél jogai gyakorlását és kötelezettségei teljesítését, a másik fél saját érdekeinek szem előtt tartásával tevőlegesen segíti elő. Az Mt. 52. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében pedig a munkavállalónak kötelezettsége a munkatársaival való együttműködés.
- [37] A bíróságok egyezően állapították meg, és a felperes sem tette vitássá, hogy munkahelyén trágár kifejezéseket használt, munkatársaival együttműködést nem tanúsított, tehát kötelezettségszegést követett el.
- [38] Fenti magatartást a következetes ítélkezési gyakorlat is olyannak minősíti, amely azonnali hatályú felmondás alapjául szolgálhat (Kúria Mfv.10.383/2017/4.; Mfv.I.10.166/2011.; Mfv.II.10.028/2015. BH2006.201.).
- [39] A felperes lényeges és szándékos kötelezettségszegést valósított meg, amikor munkatársát szidalmazta, az együttműködést elmulasztotta, ezen magatartást pedig nem lehet nem szándékosan tanúsítani, az ember nem tud „véletlenül” káromkodni és a kollégáit szidni.
- [40] A munkáltató helyesen döntött akkor, amikor a munkavállaló súlyosan társadalmi normákat sértő kirívóan trágár és összeférhetetlen kötelezettségszegését a munkaviszonyból származónak és lényegesnek értékelte, és annak szándékos mivoltát nem elvitatva akként döntött, hogy a jogviszonyt megszünteti azonnali hatályú felmondással. Nem menti a felperes magatartását, hogy munkatársai konfliktuskerülő eljárása és hozzáállása miatt nem került sor korábban a jogviszony megszüntetésére.
- [41] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a Pp. 408. § (2) bekezdése, 509. § (1) bekezdése és 523. §-a rendelkezéseire hivatkozott a felülvizsgálat lehetősége körében.
- [42] Erdemi álláspontja szerint mindkét fokon eljáró bíróság megfelelően mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, azokból okszerű következtetésre jutott, ítélete megfelel a Pp. 279. §-ának.
- [43] A perben meghallgatott munkatársak azt adták elő, hogy a felperessel nem voltak rossz viszonyban, szívesen, legjobb tudomása szerint segítette őket, ha már a saját feladataival végzett. Alperes nem tudta bizonyítani, hogy a munkáltatóval, illetőleg a munkáltatói jogkör gyakorlójával a felperes nem működött volna együtt.
- [44] Önmagában trágár szavak használata nem jelenti a kötelezettség súlyos megsértését. A tanúk a perben maguk is azt nyilatkozták, hogy ennek ellenére nem volt a felperessel konfliktusuk, nem volt vele problémájuk. Az együttműködési kötelezettség által meghatározott zsinórmértéket a munka jellegén túl a munkahelyen kialakult gyakorlat, a munkavállalók, a kollégák hozzáállása, elfogadó magatartása is befolyásolja, és lényegesen alacsonyabbra helyezi, ha maguk a munkavállalók sem kifogásolják azt sem a munkatársuk, sem a munkáltató irányába, a munkáltató pedig nem tiltja kifejezetten.
- [45] Az együttműködési kötelezettség megszegése nem állapítható meg, ha annak vélelmezett „sértettjei” maguk sem állítják, hogy nem tudtak a felperessel együtt dolgozni, illetve hogy ők sem nehezményezték a felperes stílusát.
- [46] Az együttműködési kötelezettség nem lehet parttalan, és nem tükrözhet egyetlen absztrakt elvárást minden egyes munkavégzési helyre vonatkozóan. Adott esetben az alperes nem tudta bizonyítani, hogy az általa fenntartott munkahelyen zérótolerancia lett volna érvényben a káromkodást tekintve.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [47] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [48] A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát és figyelemmel van a Pp. 523. §-ban foglaltakra is.
- [49] A Pp. 413. § (1) bekezdés a) és c) pontja rögzíti, hogy a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a felülvizsgálni kívánt ítélet számát a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihat az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.
- [50] Az eljárásjogi tárgyú iránymutatásoknak az új Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. polgári jogegységi határozat szerint a Pp. alkalmazása körében megfelelően irányadó az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény, amelynek 3. pontja értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti.
- [51] A felperes felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként nem jelölte meg a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltakat, így jelen eljárásban a jogerős ítélet szerinti tényállás volt irányadó.
- [52] A Pp. 422. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítélet meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.
- [53] A Pp. szabályai alapján következetes a Kúria gyakorlata, amely fő szabályként kizárja a jogerős ítéletben megállapított tényállás felülmérlegelését, a bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok újbóli értékelését. A felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.II.). Ebből következően a Kúriát, mint felülvizsgálati bíróságot a jogerős ítéletben helytállóan és okszerűen megállapított tényállás köti (BH1996.505.; BH1993.685).
- [54] Jelen esetben az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat megfelelően értékelték, döntésüket kellően, jogszabályhelyek és a vonatkozó ítélkezési gyakorlat felhívásával megindokolták. A munkahelyen kialakult gyakorlatra, a munkatársak felpereshez és viselkedéséhez való hozzáállására vonatkozó peradatok alapján nem jogellenes levont jogkövetkeztetésük a felperes együttműködési kötelezettségszegésével összefüggésben. Nem volt olyan következtetésük, amely a jogerős ítélet felülmérlegelésére adott volna okot az azonnali hatályú felmondás megalapozottságát illetően (Mt. 78. § (1) bekezdés, 52. § (1) bekezdés d), e) pont, 6. §). Helyesen foglaltak állást a munkáltató intézkedésének világosságát illetően is (Mt. 64. § (2) bekezdés).
- [55] A kifejtettetekre tekintettel a felülvizsgálati kérelem jogszabálysértés megállapítására nem adott módot, ezért a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

- [56] Az eljárás során az alperes teljes mértékben pervesztés lett, ezért a Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperesnek a felülvizsgálati eljárásban felmerült és igazolt perköltsége megfizetésére.
- [57] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 37. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése szerint köteles a felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.
- [58] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.
- [59] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. június 30.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. Stark Marianna s.k. bíró **előadó bíró, Dr.**